

Spříznění stavbou

Fotografický soubor *Spříznění stavbou*, který autorka kontinuálně vytváří od roku 2019, mapuje subkulturu českých rodin, které se rozhodly pro stavbu domu svépomocí či radikální rekonstrukci a upsali se k dlouholetému splácení dluhu.

S podpisem hypoteční smlouvy dochází k proměně sociálního statusu. Botanik, marketingový specialista, obchodník nebo překladatel svlékají civilní oděv a oblékají montérky. Ze dne na den se z nich stávají stavaři, instalatéři a zedníci. Novinářka, lékařka, botanička a učitelka jsou bytové designérky, účetní, finanční poradkyně a projektové manažerky. Domov přestává být útočištěm a stává se bojištěm. Obývací pokoj slouží jako skladiště skelné vaty, v nedokončené kuchyni se provizorně vaří na jednoplotýnce a rodinný život se smršťuje na přežívání v prachu a provizoriu.

Naivní optimismus stavitelů dnes naráží na makroekonomickou realitu. Stali se z nich rukojmí vnějších vlivů, nad kterými nemají kontrolu. Skokový nárůst úrokových sazeb u hypoték po skončení fixačního období navyšuje měsíční splátky o několik tisíc korun měsíčně. Těžko předvídatelný pohyb cen stavebních materiálů mění schválené rozpočty. Nečekané ukončení státních dotačních programů, s nimiž rodiny počítaly na financování nových oken, tepelných čerpadel a zateplení domu, nutí k drastickému škrtání nákladů, oddalování stavebních prací a výraznému navýšení zadlužení.

Dlouhotrvající stavba vyvolává vnitřní napětí uvnitř rodiny. Jeden z partnerů touží po klidu a chce „už konečně bydlet“, zatímco druhý je pohlcen ambicí dovést projekt téměř k dokonalosti a za cenu naprostého sebezapření vyladit akustiku obývacího pokoje nebo předělat terasu. Děti si mezitím tvoří bunkry ze všudypřítomných zbytků stavebního materiálu. Nedostatek spánku, stres z očekávaných faktur a vyčerpání se stávají každodenním standardem na několik let.

Sledujeme postavy párů a dětí, strnulých uprostřed obnažených cihel, betonu a izolačních pěn. Stojí před námi jako odvážní, byť unavení hrdinové, kteří obětovali své mládí, pohodlí a vnitřní klid pro vytvoření vlastního místa pro život.